

Централна изборна комисија БиХ објавила је 10. октобра ове године своју наредбу, број 05-1-07-11-2195-1/22 донијету истог дана, која је, након што сам је прочитао, у мени изазвала осјећај фрапираности незаконитим радом ове комисије. Наредбом је ЦИК наложио Главном центру за бројање гласова у Сарајеву да поново изврши бројање гласова са свих 2239 бирачких мјеста у Републици Српској, и то за ниво предсједника и потпредсједника Републике Српске.

Да би се разумјела сва количина незаконитости ове наредбе неопходно је најприје рећи како су прелиминарни резултати пребројавања гласова за ниво предсједника Републике Српске на свим бирачким мјестима у Републици Српској показали да Милорад Додик као кандидат за предсједника Српске има око 30.000 гласова више од противкандидата Јелене Тривић

Да би се разумјела сва количина незаконитости ове наредбе неопходно је најприје рећи како су прелиминарни резултати пребројавања гласова за ниво предсједника Републике Српске на свим бирачким мјестима у Републици Српској показали да Милорад Додик као кандидат за предсједника Српске има око 30.000 гласова више од противкандидата Јелене Тривић. Овај податак, који ЦИК није објавио, од важности је због објашњења које слиједи у наставку.

С тим у вези треба истаћи да је Изборним законом јасно прописано (члан 5.30. став 1. тог закона) да је ЦИК БиХ дужан да, кад се заврши гласање на гласачким мјестима и пребројавање гласова, најприје утврди и објави изборне резултате. Дакле, ова законска одредба не оставља никакву сумњу о томе шта је прва дужност ЦИК-а БиХ након пребројавања гласова. У конкретном случају то значи да је ЦИК БиХ, ако ради свој посао према закону, био дужан да на основу пребројавања гласова и укупних резултата са свих бирачких мјеста у Републици Српској најприје утврди и објави изборне резултате за предсједника Републике Српске.

Да је поступао по тој својој законској обавези, ЦИК БиХ би морао објавити овдашњој и свјетској јавности да је на основу прелиминираних резултата Милорад Додик побједник предсједничких избора у Републици Српској и да је освојио око 30.000 гласова више од Јелене Тривић.

Међутим, флагрантним кршењем законске обавезе из члана 5.30. став 1. Изборног закона БиХ ЦИК БиХ је донио незакониту наредбу с почетка овог текста. У чему се огледа њена незаконитост? Она је двојака и, суштински посматрано, огледа се у сљедећем.

Наиме, након што ЦИК БиХ утврди и објави изборне резултате, локалне изборне комисије и сви политички субјекти које претходно наведох имају право да, на основу члана 5.30. став 1. Изборног закона БиХ, траже од ЦИК БиХ да поновно броји гласачке листиће у одређеним изборним јединицама, док акредитовани посматрач према истој законској одредби има право да од ЦИК-а захтијева поновно бројање гласачких листића само на бирачком мјесту на којем је био посматрач

Прва незаконитост. Ова незаконитост се огледа у томе што наведеној наредби ЦИК-а евентуално има мјеста тек пошто ЦИК БиХ утврди и јавности предочи изборне резултате за предсједника Републике Српске. Али, чак и након тога не слиједи право ЦИК-а да нареди поновно бројање гласова, јер члан 5.30. став 1. Изборног закона БиХ прописује да након што ЦИК БиХ утврди и објави резултате избора слиједи наредна фаза која се односи не на ЦИК, већ на општинске изборне комисије, политичке странке које су учествовале на изборима, као и коалиције, листе независних кандидата или независне кандидате.

Наиме, након што ЦИК БиХ утврди и објави изборне резултате, локалне изборне комисије и сви политички субјекти које претходно наведох имају право да, на основу члана 5.30. став 1. Изборног закона БиХ, траже од ЦИК БиХ да поновно броји гласачке листиће у одређеним изборним јединицама, док акредитовани посматрач према истој законској одредби има право да од ЦИК-а захтијева поновно бројање гласачких листића само на бирачком мјесту на којем је био посматрач.

Но, без обзира да ли је захтјев за поновно бројање поднијела политичка странка, коалиција или акредитовани посматрач, сваки од тих захтјева подразумијева да ЦИК мора претходно да га прегледа и утврди његову формалну и материјалну правну исправност те о сваком од тих захтјева мора да донесе одговарајућу одлуку у складу са законом. Зашто ЦИК мора то да учини? Па зато што га на то обавезује члан 5.30. став 4. Изборног закона БиХ у којем је за ЦИК дословно и јасно прописана сљедећа законска обавеза:

"Централна изборна комисија БиХ може разматрати захтјев за поновно бројање гласачких листића, ако су испуњени сљедећи услови:

1) да је захтјев поднесен у писаној форми и да га је потписао акредитирани посматрач, група од 50 или више бирача који су гласали на истом бирачком мјесту, независни кандидат, предсједник политичке странке, носилац листе независних кандидата или било који од предсједника политичких странака које су формирале коалицију, или општинска изборна комисија;

2) да су у захтјеву тачно наведене чињенице које оправдавају поновно бројање,

укључујући чланове овог закона који нису поштовани или су прекршени;

3) да је у захтјеву наведен приближан број гласачких листића за које се вјерује да нису исправни;

4) да је у захтјеву наведено како би ова повреда закона утицала на изборне резултате и

5) да је захтјев поднесен Централној изборној комисији БиХ у року од три дана од дана када је Централна изборна комисија БиХ објавила изборне резултате."

Једноставније речено, за ЦИК БиХ се, узимајући у обзир сва претходна објашњења и аргументацију, може рећи да није хтјела да ради свој посао, односно да врши своју законску дужност претходног одлучивања о сваком од захтјева за поновно бројање гласова и да о сваком од тих захтјева донесе одговарајућу појединачну одлуку у складу са законом

Из цитиране одредбе је толико јасно да, након што је претходно утврдила и објавила изборне резултате, ЦИК БиХ мора да одлучи о сваком од захтјева за поновно бројање, на начин што ће о сваком од тих захтјева донијету појединачну одлуку којом ће, на примјер, захтјев одбацити зато што је формално неваљан, тј. што не садржи све податке и доказе које мора да садржи према наведеној законској одредби, или ће, рецимо, ЦИК својом одлуком одбити захтјев зато што не садржи чињенице које би оправдавале поновно бројање гласачких листића, односно зато што се ради о случају који не утиче на изборне резултате.

Међутим, ништа од тога ЦИК БиХ није урадила, чиме је флагрантно повриједила не само већ споменути члан 5.30. став 1. него и члан 5.30. став 4. Изборног закона БиХ.

Друга незаконитост. Једноставније речено, за ЦИК БиХ се, узимајући у обзир сва претходна објашњења и аргументацију, може рећи да није хтјела да ради свој посао, односно да врши своју законску дужност претходног одлучивања о сваком од захтјева за

поновно бројање гласова и да о сваком од тих захтјева донесе одговарајућу појединачну одлуку у складу са законом. Умјесто таквог законитог обављања својих дужности, ЦИК БиХ чини другу незакониту радњу која овај пут није невршење својих дужности, већ се ради о прекорачењу овлашћења која ЦИК БиХ има према Изборном закону.

То прекорачење овлашћења једино не стоји у односу на Владу Рогоћа, члана ЦИК-а, који је једини законито гласао против незаконите наредбе ЦИК-а о поновном бројању гласова, правилно указавши да таквој наредби није било мјеста према закону, јер је ЦИК најприје морао да утврди и објави изборне резултате

То прекорачење овлашћења једино не стоји у односу на Владу Рогоћа, члана ЦИК-а, који је једини законито гласао против незаконите наредбе ЦИК-а о поновном бројању гласова, правилно указавши да таквој наредби није било мјеста према закону, јер је ЦИК најприје морао да утврди и објави изборне резултате. Такође је господин Рогоћ правилно образложио свој став и тиме што је законито истакао и то да, како су пренијели овдашњи медији: "Добили смо приговоре, жалбе и захтјеве, а нисмо их

ЦИК крши Изборни закон БиХ

Пише: Милан Благојевић
уторак, 11 октобар 2022 09:19

обрадили. Овај ЦИК ни по једном приговору или жалби није донио рјешење, а ми доносимо наредбу о поновном бројању гласова".

На овај начин из самог средишта незаконитости добили смо необориви доказ у како незаконити подухват су се упустили сви остали чланови ЦИК-а гласавши за незакониту наредбу о којој је овдје ријеч. Али, има нешто што је промакло Влади Роговићу, или можда медији нису пренијели да је и то рекао, ако је рекао. О чему се ради? Ријеч је о нечему што, као и све остало до сада, тако јасно пише у Изборном закону БиХ.

Наиме, у члану 5.30. став 5. Изборног закона БиХ је јасно, да јасније не може, прописано да ЦИК БиХ има право да по службеној дужности нареди поновно бројање гласова "ако јој није поднесен захтјев за поновно бројање" од општинске изборне комисије нити од оних политичких субјеката о којима је претходно било ријечи, или ако се такви захтјеви не сматрају ваљаним. Дакле, тек ако није било таквих захтјева или нису правно ваљани Изборни закон даје право ЦИК-у да може (не и да мора) наредити поновно бројање гласачких листића.

С обзиром на ноторну чињеницу, коју је потврдио и члан ЦИК-а Владо Роговић, да је ЦИК добио приговоре, жалбе и захтјеве за поновно бројање, а није их обрадио, очигледно је да је ЦИК прекршио и члан 5.30. став 5. Изборног закона доносећи незакониту наредбу о

поновном бројању гласова, иако је јасно да према закону није имао право да то учини по службеној дужности.

Тиме би да прикаже јавности, нарочито оној бројнијој која није вична праву, како ЦИК наводно у овом случају ради по закону, иако је стање потпуно супротно од тога. Јер, тачка 1) члана 2.9. само генерално описује да ЦИК БиХ координише и надгледа законитост рада свих изборних комисија, а тачка 9) истог члана Изборног закона каже да ЦИК утврђује и потврђује резултате свих избора.

Све ове незаконитости ЦИК БиХ на крају покушава да заодјене неком формом, али и то чини на незаконит начин. Наиме, у предметној наредби ЦИК-а од 10.10.2022. године ЦИК се не позива ни на једну од претходно анализираних одредаба Изборног закона БиХ, иако су само оне биле правно релевантне за законито поступање и одлучивање у датој ситуацији. Умјесто тога, ЦИК се у уводу наредбе немушто и нестручно позива на члан 2.9. Изборног закона, тачке 1) и 9) тог члана, иако ниједна од тих тачака нема везе са правном суштином на коју је претходно указано.

Тиме би да прикаже јавности, нарочито оној бројнијој која није вична праву, како ЦИК наводно у овом случају ради по закону, иако је стање потпуно супротно од тога. Јер, тачка 1) члана 2.9. само генерално описује да ЦИК БиХ координише и надгледа законитост рада свих изборних комисија, а тачка 9) истог члана Изборног закона каже да ЦИК утврђује и потврђује резултате свих избора.

С обзиром на све претходно речено, више је него јасно како у стварности ЦИК надгледа законитост рада осталих изборних комисија, када он сам доноси овакву незакониту наредбу. И на крају те наредбе ЦИК рече да против ње нема права жалбе, што је онемогућавање приступа суду ради заштите изборних права.

Но, ако и тамо буду склони овој неморалној работи, јасно је, барем мени, да иза овакве наредбе ЦИК-а не стоји владавина права него најмрачније снаге (што унутрашње, што оне извана) које би да наш народ преведу жедног преко воде и да прекроје демократску изборну вољу

ЦИК крши Изборни закон БиХ

Пише: Милан Благојевић
уторак, 11 октобар 2022 09:19

На овај начин ЦИК нам у ствари говори да он може да ради шта хоће, да предузима овакве радње иако их не дозвољава Изборни закон БиХ, и онда да ту своју незакониту раду крсти као наредбу, како би рекао да против наредбе не може да се изјави жалба Суду БиХ.

И заиста, у Изборном закону БиХ је прописано (члан 6.9) да се против одлука ЦИК-а може изјавити жалба Суду БиХ. Међутим, надам се да ће у том суду, или барем у Уставном суду БиХ у поступку по апелацији, бити толико морални да ово не само незаконито него и неморално поигравање ријечима и превођење одлуке у наредбу санкционишу њеним поништењем.

Но, ако и тамо буду склони овој неморалној работи, јасно је, барем мени, да иза овакве наредбе ЦИК-а не стоји владавина права него најмрачније снаге (што унутрашње, што оне извана) које би да наш народ преведу жедног преко воде и да прекроје демократску изборну вољу.

(Аутор је редовни професор уставног права из Бањалуке)